

Wezep, Bovenheigraaf
(gemeente Oldebroek, Gld.)

Een Archeologisch Bureauonderzoek

Steekproefrapport 2009-02/15

*Wezep, (gemeente Oldebroek, Gld.)
Bovenheigraaf
Een Archeologisch Bureauonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Prins Project BV

Steekproefrapport 2009-02/15
ISSN 1871-269X
auteur: Ba E. van de Lagemaat
autorisatie: drs. E. Schrijer (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.1.

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef b.v., tenzij anders vermeld.

© De Steekproef b.v., Zuidhorn, februari 2009

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef b.v. aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen
of het gebruik van de resultaten van dit
onderzoek.

De Steekproef b.v.
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

1. Inleiding (KNA 3.1 LS01 & LS02).....	1
• 1.1 Aanleiding en doel	1
• 1.2 Locatie en administratieve gegevens.....	2
2. Bureauonderzoek (KNA 3.1 LS06).....	4
• 2.1 Bronnen.....	4
• 2.2 Resultaten bureauonderzoek (KNA 3.1 LS03, LS04).....	4
• 2.3 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.1 LS05).....	7
3. Conclusies en advies (KNA 3.1 VS07).....	7

Appendix I: Geomorfologische kaart

Appendix II: Archeologische verwachtingskaart

Appendix III: Archeologisch periodes

Samenvatting

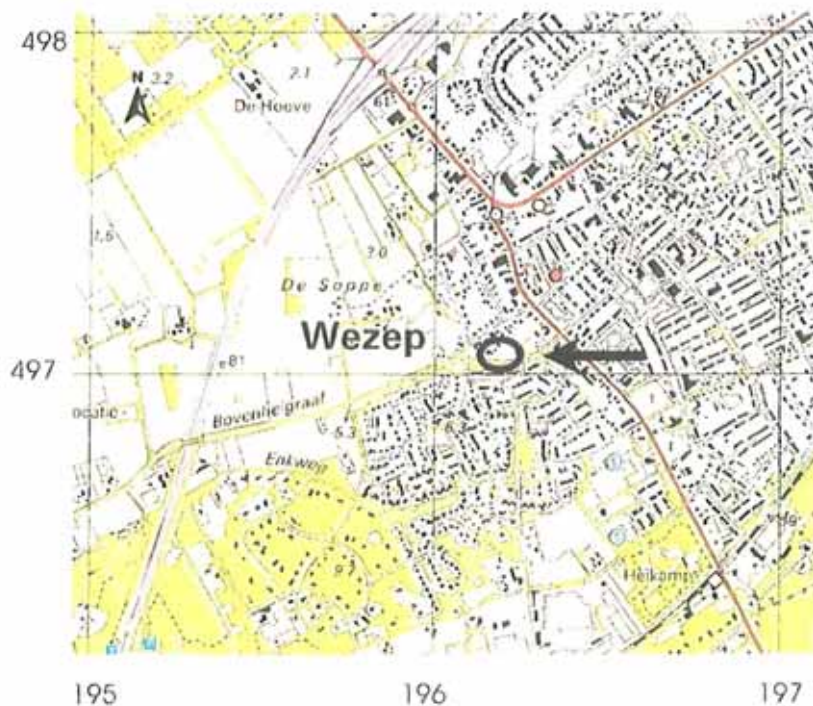
In opdracht van Prins Project B.V. is op 9 februari 2009 een bureauonderzoek uitgevoerd om een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied Bovenheigraaf te Wezep op te stellen. Tijdens dit onderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied tussen een gebied met een hoge en een lage verwachting voor archeologische waarden ligt, op de overgang van een dekzandrug naar een beekdal. Deze ligging maakt het plangebied geschikt voor steentijdbewoning, waardoor de verwachting voor archeologische waarden daar hoog is. Er zijn in het plangebied nog geen eerdere archeologische vondsten gedaan, maar op basis van dit bureauonderzoek kan niet uitgesloten worden dat er geen archeologische vondsten of structuren in het plangebied aanwezig zijn. Daardoor is het advies een booronderzoek uit te laten voeren om vast te stellen of het bodemarchief nog intact is en of er indicatoren voor bewoning aanwezig zijn.

1. Inleiding (KNA 3.1 LS01 & LS02)

1.1 Aanleiding en doel.

In opdracht van Prins Project B.V., vertegenwoordigd door de heer ing. M. Kanis, is een inventariserend archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Bovenheigraaf te Wezep, gemeente Oldebroek (figuur 1). De aanleiding voor het onderzoek is de geplande bouw van woningen in het gebied Bovenheigraaf. Bij de aanleg hiervan zal een deel van de bodem verstoord worden tot een diepte van maximaal 1,5 meter.

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel aan de hand van beschikbare fysisch geografische, archeologische en historische informatie.

Figuur 1. Bovenheigraaf, Wezep overzichtskaart. Het plangebied is zwart omcirkeld en met een pijl aangegeven. (Naar: ANWB, 2004. *Topografische Atlas Gelderland*, 1:25000. ANWB bv, Den Haag.)

1.2 Locatie en administratieve gegevens.

Het onderzochte plangebied ligt in Wezep in de gemeente Oldebroek ten noorden van de weg Bovenheigraaf en ten zuidoosten van de Oranjeboomlaan. Kadastraal staat het perceel bekend als gemeente Oldebroek, sectie R perceel 796. Het gebied beslaat een oppervlakte van 1325 m² en ligt op ongeveer 5,5 m boven NAP. Ten tijde van dit onderzoek staat op het perceel een gebouw met daar omheen grasland (Figuur 2).

Tabel 1. Wezep, Bovenheigraaf. Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied.

Provincie:	Gelderland
Gemeente	Oldebroek
Plaats:	Wezep
Toponiem:	Bovenheigraaf
Kaartblad:	27B
ARCHIS-CIS-code:	33416
Oppervlakte:	2232 m ²
RD-coördinaten hoekpunten plangebied:	(NW)196,150/497,090 – (NO) 196,190/497,095 (ZW) 196,164/497,045 – (ZO) 196,210/497,040
Opdrachtgever	Prins project B.V.
ISSN-nr.:	1871 - 269X
Steekproef projectcode:	2009-02/15
NAP hoogte maaiveld:	ca. 5,5 m boven NAP
Beheer documentatie	RACM / De Steekproef / E-Depot

Figuur 2. Bovenheigraaf, Wezep. Luchtfoto van het plangebied. Het plangebied is rood omlijnd [Naar: GoogleEarth – 4.0.2091, 2007].

2. Bureauonderzoek (KNA 3.1 LS06)

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek is de bestaande kennis van de onderzoekslocatie verzameld. Voor het bureauonderzoek zijn de onderstaande bronnen gebruikt.

Tabel 2: Bovenheigraaf, Wezep. Geraadpleegde bronnen.

Actuele Hoogtebestand Nederland
ANWB, 2004. <i>Topografische Atlas Gelderland 1:25000</i> . ANWB bv, Den Haag.
Borman, R., 1981. <i>Archeologie in Gelderland</i> . Terra Zutphen. p 68-76
Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) [ARCHIS].
http://earth.google.com
<i>Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW)</i> .
Stichting voor Bodemkartering, 1982. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Blad 27 West</i> . StiBoKa, Wageningen.
Uitgeverij Nieuwland, 2005. <i>Grote Historische Topografische Atlas ±1905. Gelderland 1 : 25 000</i> . Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.
Uitgeverij 12 Provinciën, 2006. <i>Atlas van Topografische Kaarten Nederland 1955-1965</i> . Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.
Wat Was Waar, 2007. [www.watwaswaar.nl]. Kadastrale Minuutplan 1832.
Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. <i>Grote Historische Atlas van Nederland deel 3: Oost-Nederland 1830-1855, schaal 1:50000</i> . Wolters-Noordhoff, Groningen.

2.2 Resultaten bureauonderzoek (KNA 3.1 LS03, LS04)

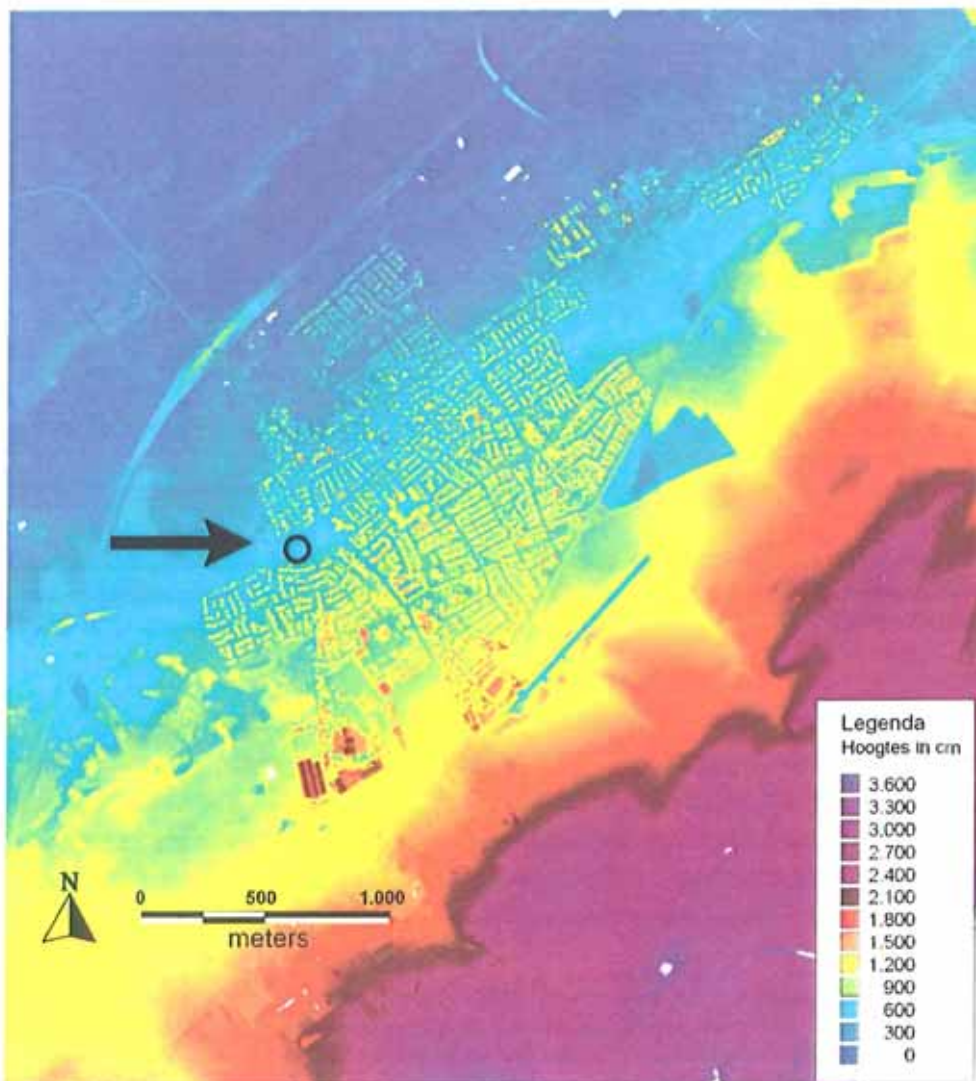
Fysische geografie.

Op de Bodemkaart van Nederland (blad 27 West) is de bodem in het plangebied gekarteerd als een looppodzolgrond met lemig fijn zand (classificatie cHn23 met grondwatertrap VII: gemiddeld hoogste grondwaterstand meer dan 80 cm en gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 160 cm beneden het maaiveld).

Op de Geomorfologische Kaart van Nederland is te zien dat het plangebied aan de voet van een dekzandrug (classificatie 3K14) ligt, op de overgang tussen de hoge stuwwallen van de Veluwe en een dekzandvlakte, die vervlakt is door veen en/of overstromingsmateriaal (Appendix I).

Zo'n 200.000 jaar geleden tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien, reikte het landijs tot in het midden van Nederland en hierdoor werden vele meters grond voortgeduwd waardoor stuwwallen zoals de Veluwe

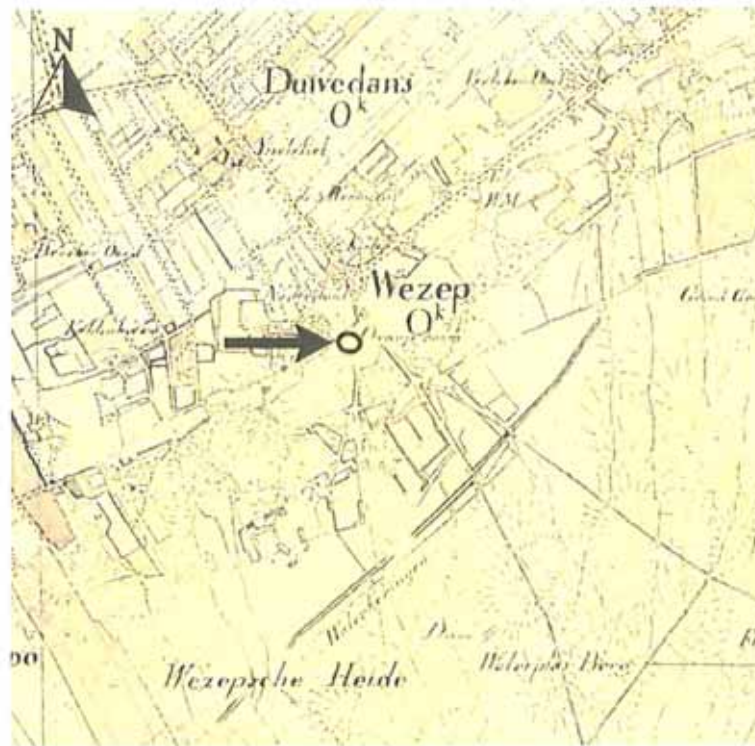
ontstonden. Ten noordwesten van de Veluwe, langs de voormalige Zuiderzeekust, ligt een heel ander landschap. Tijdens het afsmelten van de gletsjers ontstonden langs de randen van de stuwwallen diepe dalen. Hier ligt nu een dekzandvlakte door verscheidene overstromingen van de voormalige Zuiderzee (Borman, R, 1981 p 68-76). Het plangebied ligt op de overgang van de dekzandrug naar de dekzandvlakte (Figuur 3). Juist deze ligging maakt dit tot een goede locatie voor steentijdbewoning. Het is bekend dat onder andere in het neolithicum veel nederzettingen langs dalranden gelegen zijn. Door de locatie op de flank van de dekzandruggen hadden de mensen makkelijk toegang tot het drinkwater in de dalen en hadden ze toch het voordeel van droge gronden.

Figuur 3. Bovenheigraaf, Wezep. Algemene Hoogtebestand Nederland Kaart (AHN). Het plangebied is omcirkeld en met een pijl aangegeven.

Historische geografie

Op al het bestudeerde historische kaartmateriaal¹ is het plangebied onbebouwd en als bouwland in gebruik geweest. Het plangebied ligt buiten de historische kern van Wezep (Figuur 4).

Figuur 4. Bovenheigraaf, Wezep. De ligging van het plangebied is omcirkeld en met een pijl aangegeven. (Naar: Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland deel 3: Oost-Nederland 1830-1855*, schaal 1:50000. Wolters-Noordhoff, Groningen)

Archeologie

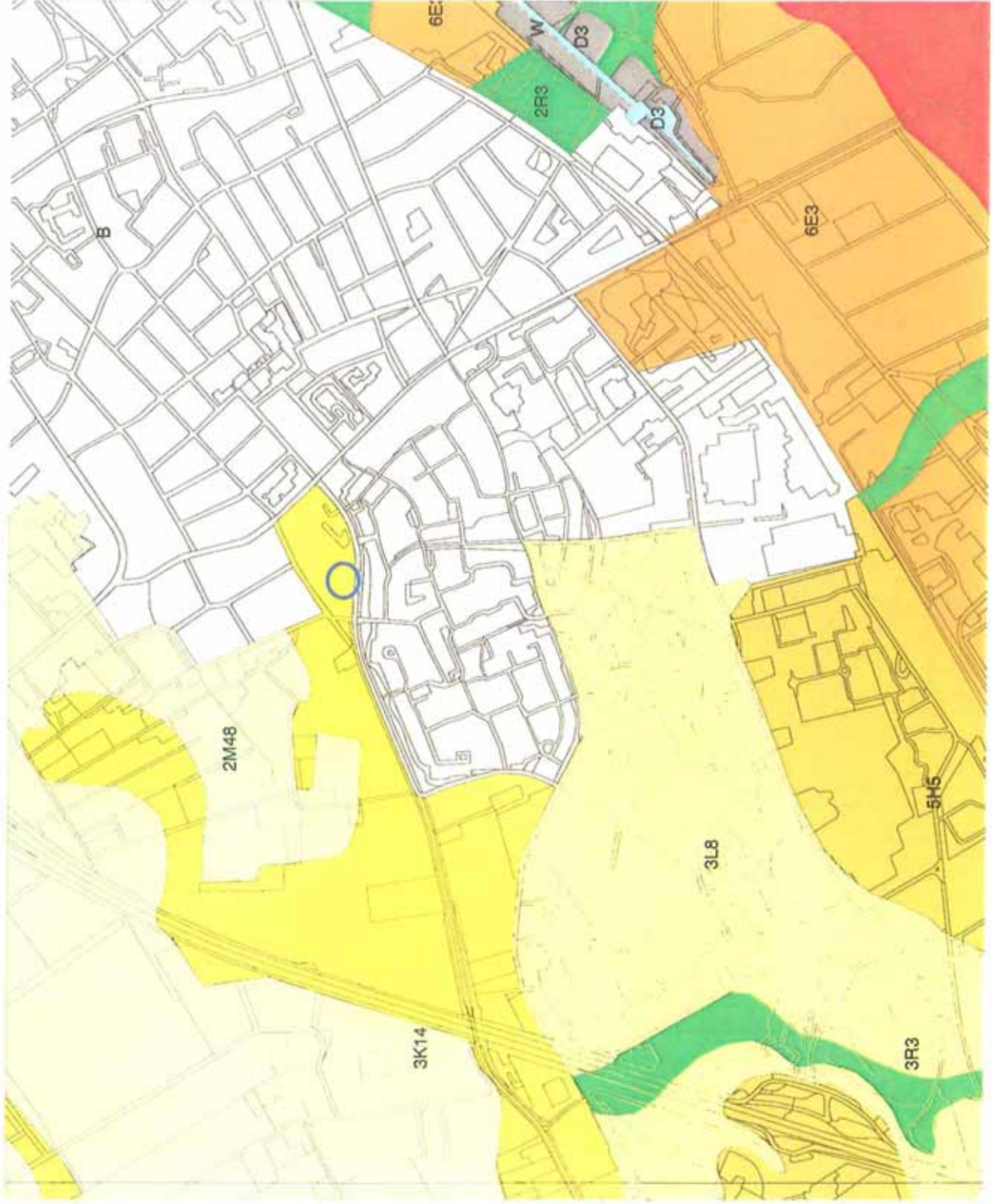
Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) ligt het plangebied op de grens van een gebied met een hoge en een gebied met een lage trefkans op archeologische waarden. Appendix II laat deze kaart zien.

Binnen het plangebied zijn geen archeologische waarnemingen bekend in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).

1 De Historische Atlas van Gelderland 1865-1925 1:25000. <http://geodata.prv.gelderland.nl>
Wat was waar, 2007. www.watwaswaar.nl. Kadastrale Minuutplan 1832.
Uitgeverij 12 Provinciën, 2006. *Atlas van Topografische Kaarten Nederland 1955-1965*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.
Uitgeverij Nieuwland, 2005. *Grote Historische Topografische Atlas ±1905. Gelderland 1 : 25.000*. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.
Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland deel 3: Oost-Nederland 1830-1855*. schaal 1:50000. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Appendix I. Wezep, Bovenheigraaf.

De geomorfologie van het plangebied.

Legenda

- TOP10 ((c)TDN)
- GEOMORFOLOGIE ((c)Alterra)**
- Wanden
 - Hoge heuvels en ruggen
 - Terpen
 - Hoge duinen
 - Plateaus
 - Terrassen
 - Plateau-achtige vormen
 - Waaiervormige glooiingen
 - Niet-waaiervormige glooiingen
 - Lage ruggen en heuvels
 - Weivingen
 - Vlakten
 - Laagten
 - Ondiepe dalen
 - Matig diepe dalen
 - Diepe dalen
 - Water
 - Bebouwing
 - Overig (Dijken etc)

○ Plangebied

0 500 m

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

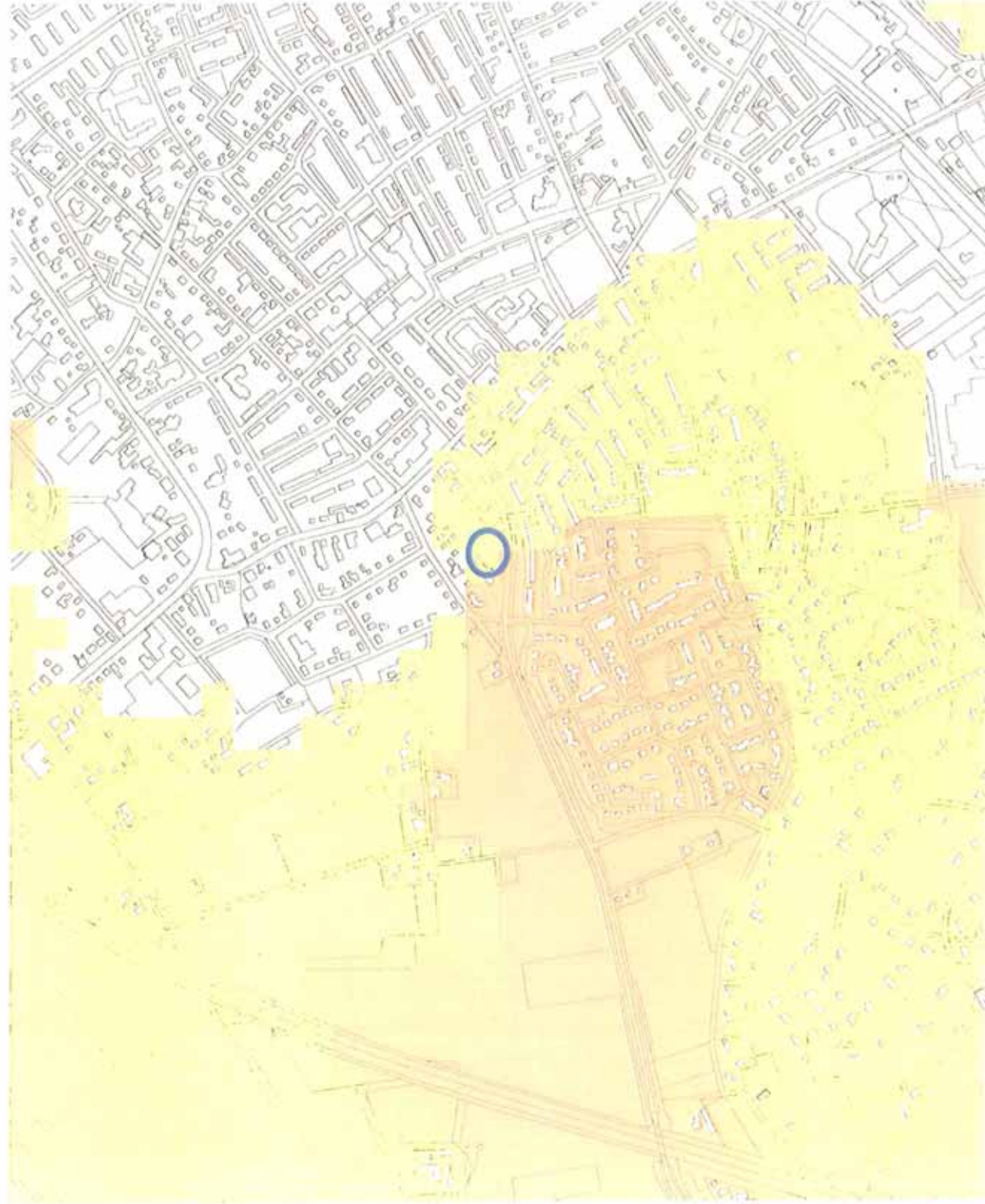

Appendix II

Wezep - Bovenheigraaf
Archeologische verwachtingskaart
met bekende waarnemingen

Appendix II. Bovenheigraaf, Wezep.

Bekende en verwachte archeologische waarden.

Legenda

- WAARNEMINGEN
- VONDSTMELDINGEN
- TOP10 ((c)TDN)
- HUIZEN

MONUMENTEN

- archeologische betekenis
- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

Plangebied

0 100 m

N

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurerfgoed
en monumenten

Appendix III

Wezep - Bovenheigraaf Archeologische periodes

<i>Paleolithicum:</i>	<i>tot 8.800 vC</i>		
Paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	<i>IJzertijd:</i>	800 - 12 vC
Paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	IJzertijd vroeg:	800 - 500 vC
Paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	IJzertijd midden:	500 - 250 vC
Paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP	IJzertijd laat:	250 - 12 vC
Paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC		
<i>Mesolithicum:</i>	<i>8.800 - 4.900 vC</i>	<i>Romeinse tijd:</i>	<i>12 vC - 450 nC</i>
Mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	Romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
Mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	Romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
Mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	Romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
		Romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
		Romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		Romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
		Romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
		Romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
		Romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
<i>Neolithicum:</i>	<i>5.300 - 2.000 vC</i>	<i>Middeleeuwen:</i>	<i>450 - 1.500 nC</i>
Neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	Middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
Neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	Middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
Neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	Middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
Neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	Middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
Neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	Middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
Neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	Middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
Neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	Middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
Neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	Middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
Neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC		
<i>Bronstijd:</i>	<i>2.000 - 800 vC</i>	<i>Nieuwe tijd:</i>	<i>1.500 - heden</i>
Bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	Nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
Bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	Nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
Bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	Nieuwe tijd C:	1.850 - heden
Bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC		
Bronstijd laat:	1.100 - 800 vC		

